
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2023

ΜΑΘΗΜΑ

Νεοελληνική Γλώσσα και Λογοτεχνία

ΩΡΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ

12:15

φροντιστήρια
πουκαμισάς

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α

A1.

Ο συγγραφέας αναφέρεται στη βία κατά των γυναικών. Συγκεκριμένα, η καταπίεση των γυναικών από τους άνδρες διατρέχει όλη σχεδόν την ανθρώπινη ιστορία ως τον 20ό αιώνα. Η άποψη ότι οι γυναίκες αποτελούν υποδεέστερα, από τους άνδρες, όντα, οδήγησε στην κατάφωρη εκμετάλλευσή τους. Η βία κατά των γυναικών αφορά και τις δυτικές κοινωνίες, με πολλές απεχθείς εκφάνσεις. Είναι απαραίτητο, λοιπόν, με αφορμή τη σχετική επέτειο, να προβληματιστούμε γι' αυτά τα φαινόμενα και να διεκδικήσουμε την ισότητα.

ΘΕΜΑ Β

B1.

1. γ
2. γ
3. β
4. β
5. α

B2.

- Προφανώς = βεβαιότητα, έμφαση

Επιβεβαιώνεται εμφατικά η ύπαρξη διαφορών ανάμεσα στα δύο φύλα.

- Όμως = αντίθεση

Υπογραμμίζονται οι διαφορές μεταξύ των δύο φύλων, σε αντιδιαστολή με τις γενικότερες διαφορές ανάμεσα στους ανθρώπους, βάσει ποικίλων δραστηριοτήτων που χαρακτηρίζουν την προσωπικότητά τους.

- Δηλαδή = επεξήγηση

Επεξηγείται ότι οι προαναφερθείσες επαγγελματικές ιδιότητες και προσωπικές ενασχολήσεις («είμαι συγγραφέας, είμαι εκπαιδευτικός...») δεν αφορούν αποκλειστικά στις γυναίκες.

- Επειδή = αιτιολόγηση

Αιτιολογείται το γεγονός ότι οι γυναίκες υφίστανται, όχι μόνον διακρίσεις, αλλά και βία γενικώς, γεγονός που αποδίδεται στην ταυτότητα του φύλου τους.

- Ωστε = αποτέλεσμα, συμπέρασμα

Αποτυπώνεται το αποτέλεσμα του έντονου διαλόγου περί θυματοποίησης των γυναικών λόγω της ταυτότητάς τους, δηλαδή ότι διακρίνονται εύκολα ως θύματα στο πλαίσιο της ιδεολογίας που εκφράζεται ως «πάθος για θυματοποίηση».

B3.

α.

Χρήση α' πληθυντικού ρηματικού προσώπου («να αναλογιζόμαστε», «να συμπονούμε»). Ο συγγραφέας υπογραμμίζει τη συλλογική ευθύνη για έναν βαθύτερο αναστοχασμό και συνειδητοποίηση της υπαιτιότητας όλων μας σε σχέση με τη διαχρονική αδικία κατά των γυναικών. Συμμετέχοντας και ο ίδιος στο πρόβλημα, επισημαίνει την ανάγκη να δρούμε συλλογικά, συμπονώντας τις αναρίθμητες γυναίκες – θύματα της βίας. Το α' πληθυντικό πρόσωπο προσδίδει στον λόγο οικειότητα και λειτουργεί ως γέφυρα επικοινωνίας του συγγραφέα με τον αναγνώστη.

Χρήση υποτακτικής έγκλισης («να προσπαθούμε», «να οραματιζόμαστε»). Ο συγγραφέας επιδιώκει να εκφράσει την επιθυμία του και να προτρέψει τους αναγνώστες να μην εγκαταλείψουν την προσπάθεια οραματισμού ενός δίκαιου κόσμου που διασφαλίζει τα δικαιώματα των γυναικών.

β. Μέλη της αντίθεσης: αντιτίθενται τα χαρακτηριστικά του «φεμινισμού», σε σχέση με εκείνα του «νεοφεμινισμού». Ο παραδοσιακός φεμινισμός εστιάζει στα χαρακτηριστικά που μπορούν να αλλάξουν, όπως η ελευθερία και η ισότητα, ενώ ο νεοφεμινισμός και οι θεωρίες ταυτότητας υπογραμμίζουν τη νομοτελειακή σχέση που οι γυναίκες επιδιώκουν να ξεπεράσουν, το ότι, δηλαδή, το φύλο προκαθορίζει τον κοινωνικό ρόλο του ατόμου.

Η αντίθεση επικυρώνεται με το «αντιθέτως» ως διαρθρωτική λέξη.

Πρόθεση συγγραφέως:

- Να αποσαφηνίσει τα συγκρινόμενα μέλη, ώστε να αποφευχθεί πιθανή σύγχυση ανάμεσα στις δύο έννοιες
- Να προβληματίσει τον αναγνώστη αναφορικά με τη σημασία του «κλασικού φεμινισμού» στην κατοχύρωση των δικαιωμάτων των γυναικών.

ΘΕΜΑ Γ

Ο πρωταγωνιστής είναι ένας άντρας που βρίσκεται σε απόγνωση και βασανίζεται, εξαιτίας των κοινωνικών στερεοτύπων. Από τη μία πλευρά, όπως εξομολογείται σε α' ενικό πρόσωπο, ο ήρωας ντρέπεται να αποκαλύψει στη γυναίκα του ότι έχει χάσει τη δουλειά του, πιστεύοντας ότι έτσι χάνει και τον στερεοτυπικό του ρόλο. Από την άλλη, νιώθει άσχημα που αρνείται την πραγματικότητα και φαίνεται να βιώνει αρνητικά συναισθήματα που αποφεύγει να αντιμετωπίσει, γιατί, επηρεασμένος από ένα παρωχημένο κοινωνικό πρότυπο, θεωρεί ότι ένας «αληθινός» άντρας πρέπει να είναι πάντοτε πρακτικός, όπως δείχνουν οι σχετικές επαναλήψεις στο κείμενο («αληθινοί άντρες»/ «πρακτικά»), και να μη δρα συναισθηματικά. Να έχει «τρίγωνη καρδιά», όπως μεταφορικά και πικρά αναφέρει ο ήρωας, αναδεικνύοντας πόσο βαθιά ριζωμένες στη συνείδησή του είναι οι αντιλήψεις αυτές, αν και του προκαλούν ενοχές και αγωνία. Μάλιστα, λέει συστηματικά ψέματα στη γυναίκα του και διακινδυνεύει ίσως έτσι και την ποιότητα της σχέσης τους, ενώ, ταυτόχρονα, ταλαιπωρείται ο ίδιος, γυροφέρνοντας στους δρόμους, προκειμένου να αποφύγει την αλήθεια.

Κατά τη γνώμη μου, ο ήρωας είναι στην πραγματικότητα ένας βαθιά φοβισμένος κι εγκλωβισμένος άνθρωπος. Τα στερεότυπα με τα οποία έχει «γαλουχηθεί», δυσχεραίνουν την καθημερινότητά του, την επικοινωνία και τις σχέσεις του ακόμα και με αγαπημένα πρόσωπα, υπονομεύοντας πρώτιστα τη σχέση με τον εαυτό του. Η αντίδρασή του, λοιπόν, προέρχεται από αυτές τις αντιλήψεις, από τις οποίες θα μπορούσε να απαλλαγεί με κριτική σκέψη, θάρρος και δημιουργώντας ειλικρινείς σχέσεις εμπιστοσύνης.

* Άλλοι δείκτες που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν: πρωτοπρόσωπη αφήγηση, αυτοδιηγητικός αφηγητής, εσωτερικός μονόλογος, παρομοίωση, εικόνα, περιγραφή κ.λπ.

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: ομιλία στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου / προσφώνηση, αποφώνηση, αφόρμηση / α' και β' πρόσωπο για αμεσότητα και γ' πρόσωπο για αντικειμενικότητα / ιδιότητα ομιλητή

Προσφώνηση: Αγαπητοί συνδημότες,

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: αφόρμηση (Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων), ιδιότητα (εκπρόσωπος μαθητικής κοινότητας), αναφορά στα ζητούμενα.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ:

A' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Παρουσίαση φαινομένων παραβίασης των δικαιωμάτων της γυναίκας σήμερα στον ιδιωτικό και δημόσιο βίο

- Ενδοοικογενειακή βία: εκφοβισμός, σωματική και σεξουαλική κακοποίηση.
- Στερεότυπα για τον ρόλο της γυναίκας στο πλαίσιο της οικογενειακής ζωής: αναλαμβάνει εξ ολοκλήρου τις οικιακές εργασίες, την ανατροφή των παιδιών.
- Διαπροσωπικές σχέσεις: αποδέκτης υποτιμητικών σχολίων, αμφισβήτησης της αξίας της ως προσωπικότητας
- Εκπαίδευση: ανισότητες, μη ολοκλήρωση στοιχειώδους εκπαίδευσης
- Εργασιακό περιβάλλον: ανεργία, περιορισμένη πρόσβαση σε θέσεις ευθύνης, λιγότερες ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης, οικονομικές ανισότητες, αποκλεισμός γυναικών από συγκεκριμένους επαγγελματικούς χώρους (διάκριση ανδρικών – γυναικείων επαγγελμάτων), θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης
- Πολιτική: περιορισμένη παρουσία γυναικών στα κοινοβούλια και σε υψηλές πολιτικές θέσεις, καχυποψία απέναντι στις ηγετικές ικανότητες των γυναικών
- ΜΜΕ – διαφήμιση: αναπαραγωγή των κοινωνικών στερεοτύπων για τη γυναίκα, προβολή του γυναικείου σώματος ως ερωτικού αντικειμένου

B' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ: Τρόποι με τους οποίους μπορούν να συμβάλλουν οι νέοι στην επίτευξη της ισότητας των φύλων

- Αναγνώριση της ισότητας των δύο φύλων και αποδοχή της διαφορετικότητας, αλληλοσεβασμός, αλληλεγγύη, ενσυναίσθηση.
- Καταδίκη των έμφυλων ανισοτήτων και των φαινομένων βίαιης συμπεριφοράς
- Αξιοποίηση του διαδικτύου – μέσων κοινωνικής δικτύωσης για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, για την υπεράσπιση των θυμάτων και τη συμμετοχή σε κινήματα διαμαρτυρίας για την καταπάτηση των δικαιωμάτων των φύλων
- Υποστήριξη γυναικών που διεκδικούν θέσεις στα δημόσια αξιώματα (κοινοβούλιο, τοπική αυτοδιοίκηση)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: ανακεφαλαιωτικός – συμπερασματικός

Επισήμανση της συλλογικής ευθύνης για την αποδυνάμωση των περιστατικών καταπάτησης των δικαιωμάτων των φύλων – ζήτημα παιδείας